

Útskiiftingin hevur verið ov lítil

POLITIKKUR Útskiiftingin í før-oyskum politikki hevur kanska verið ov lítil. Men vánaligar arbeiðsumstøður og vaksandi krøv til politikarar eru nakrar av orsøkunum til, at vit nú bráðliga síggja stóra útskiifting á veg í Løgtinginum

Rógvi Nybo

Fleiri av stóru profilunum í føroyskum politikki seinnu árinu hava boðað frá, at teir stilla ikki upp aftur til komandi løgtingsval. Onkur umhugsar enn støðu sína. Aðrir eru farnir úr flokki. Hetta merkir, at omanfyri 4000 persónligar atkvøður nú hanga í leysum lofti. Flokkarnir eru ikki klárir við nýggju valevnunum enn, hóast val kann verða útskrivað hvørja løtu, serliga nú ólavsøka er á trappuni og fleiri umstrídd mál skulu leggjast fyrri tingið av einari stjórn við ridlandi parlamentariskum grundarlagi. Megnar samgongan at sigla millum skerini eftir ólavsøku, skal meiriluti finnst fyrri einari figgjarlóg í heyst, og hetta fer helst at krevja óvanliga gott politiskt handlag at fáa íggjøgnum. Tískil er nógv, ið talar fyrri at løgtingsval verður skrivað út áðrenn árið er runnið, og tá flokkarnir enn ikki eru klárir við avloysarunum, er lagt upp til stóra útskiiftinguttan at fólkið veit, hvør verður skiftur inn.

Útskiiftingin verið ov lítil

Tað kann tykjast ógvusligt, tá fleiri av toppolitikarunum fara úr politikki bráðliga. Men sambært Boga Eliassen, stjórn málafrøðingi, er talan kanska heldur um, at útskiiftingin fyrr hevur verið ov lítil.

– Um Fólkatíngið verður vanligja sagt, at umleið ein triðingur verður skiftur út hvørja ferð. At vit so nú leggja merki til, at fleiri politikarar fara í senn, kann vera tí at útskiiftingin fyrr hevur verið ov lítil, sigur Bogi Eliassen.

Hann vísir eisini á, at fleiri av politikarunum, sum nú fara at gevast, eru komnir væl upp í árinu, og at tað tí eisini er náttúrlig frágongd.

– Men tað kann eisini verða ein trupulleiki við ov nógvum gomlum kongum í einum flokki, sigur Bogi Eliassen, og sipar til at eitt

Fleiri av politikarunum, sum nú gevast, eru komnir væl upp í árinu, og at tað tí eisini er náttúrlig frágongd. - Tað kann eisini verða ein trupulleiki við ov nógvum gomlum kongum í einum flokki, sigur Bogi Eliassen, stjórn málafrøðingi

Savnsmynd

nú Jóannes Eidesgaard og Anfinn Kallsberg, báðir fyrrverandi floksformenn takka fyrri seg.

Vánaligar arbeiðsumstøður

Ein av móguligu orsøkunum til, at vit síggja eina stóra útskiifting nú er, at arbeiðsumstøðurnar hjá lögtings-

limum eru alt ov vánaligar.

– Løgtingið var upprunliga skipað sum eitt ráðgevandi amtsráð, og vit eru ongantíð rættiliga komin víðari enn tað. Verandi skipan krevur, at hvør politikari er ekspertur á øllum økjum, men samstundis hava teir ongar arbeiðsumstøður at virka undir, sigur Bogi Eliassen.

Hann sipar til, at tá tú verður settur í eitt skrivstovustarv, fært vanligja tú eitt pláss at arbeiða á og hava tíni ting og skjól, samstundis sum tú fær ta útgerð, ið er

neyðug til at kunna røkja títt starv.

– Men tá tú verður valdur í Løgtingið, fær tú ikki so frægt sum eina farteldu. Harafturat hava lögtingslimir einki kontór, har teir kunnu arbeiða ella goyma skjól, ið skulu verða í trúnaði. Har eru nakrar skrivstovur á Gamla Apoteki, og í Løgtingshúsinum eru triggir klivar, har tingfólk kunnu sita við eina teldu. Men hetta eru ikki nøktandi arbeiðsumstøður. Hevði talan verið um nakran annan fakkból í landinum, hvøvdu fakkfeløgini langt síðani havt talað at arbeiðsumstøðunum, sigur Bogi Eliassen.

Hann heldur, at tað er als ikki óhugsandi, at vaksandi arbeiðsbyrðan saman við vánaligu arbeiðsumstøðunum eru við til at gera, at fleiri politikarar velja at takka fyrri seg.

Valdslutfallið er skeiklað

Ein annar stóru demokratiskur trupulleiki við vánaligu arbeiðsumstøðunum hjá lögtingslimum er, at tað lóggevandi valdið, sum Løgtingið er, hevur lítlan móguleika at halda útinnandi valdinum, landsstýrinum og umsitingini, í skák. Tískil er valdslutfallið í føroysku politisku skipanini skeiklað, heldur Bogi Eliassen.

– Tað dømandi valdið fáa vit ikki gjørt nógv við, tá tað er danskt, men lóggevandi valdið hevur ongan kjans móti landsstýrinum og umsit-

ingini. Løgtingslimir hava umsitingina hjá Løgtinginum at brúka, men tað er bara ikki soleiðis føroyska skipanin virkar í løtuni. Løgtingslimir standa púra einsamallir upp móti almennu umsitingini, staðfestir Bogi Eliassen.

Hann metir, at vánaligu umstøðurnar hjá lögtingslimum eisini kann verða viðvirkandi til, at fleiri aftra seg við at bjóða seg fram.

Fáa ta skipan vit vilja hava

Sambært Boga Eliassen eru fleiri móguleikar at betra um politisku skipanina. Ein teirra er at styrkja um Løgtingið við at lögtingslimir fáa ráðgevar afturat sær.

– Tú vilt kanska siga, at hetta verður dýrt, men verður tað tað? Tað snýr seg um at raðfesta pengarnar. Um tú eitt nú setti tingmannatalið niður í okkurt sum 25, so hevði henda sparda lønin verið nokk til 16 hálv tíðarsettar ráðgevar. Hetta, saman við betri arbeiðsumstøðum kundi styrkt munandi um politisku skipanina, sigur Bogi Eliassen.

Men tað er ein trupulleiki sum ger, at politiska skipanin ikki fær betri arbeiðsumstøður.

– Um vit vilja hava eina betri politisku skipan, so mugu vit eisini vilja tað. Men eingin politikari torir at gera nakað við tað, tí teir verða hartaðir hvørja ferð, sigur Bogi Eliassen.

rogvi@sosialurin.fo